

Kultur- & Kirkeminister

Joy Mogensen

Feldballe d. 11. januar 2020

Kære Joy Mogensen,

Vedr. Behov for ændring af Vejledning for Præstegårdsbrug for fremme og muliggørelse af økologisk og klimavenlig dyrkning

Vi skriver for at gøre opmærksom på et juridisk dilemma, der vanskeliggør økologisk og klimavenlig dyrkning af Folkekirkens jorde.

Baggrund

I april 2019 ansøgte vi Thorsager-Bregnet-Feldballe Præstegårdsudvalg om forpagtning af et areal til vores økologiske skovlandbrug med fokus på klimavenlig dyrkning, flerårige afgrøder og høj dyrevelfærd. Da dyrkningsformen først giver et økonomisk afkast efter 5-10 år, ansøgte vi Præstegårdsudvalget om en langtidsforpagtning på 30 år. I november 2019 fik vi desværre afslag på ansøgningen. Afslaget gjorde os opmærksom på dilemmaet, som er baggrund for denne henvendelse.

Forpagtning af præstegårdsjord

I henhold til § 21 i bekendtgørelse nr. 331 af 29. marts 2014 om folkekirkens økonomi, bortforpagtes præstegårdsjord efter reglerne i landbrugslovgivningen. Af landbrugslovgivningen gælder bl.a. følgende:

- *I lov om drift af landbrugsjorder § 4, betragtes det som jordbrugsmæssige formål, hvis jorden bruges til dyrkning af et- eller flerårige afgrøder, herunder **frugtplantage og skovbrug**.*
Det er derfor tilladt at bortforpagte landbrugsjord til plantagedrift eller lignende, hvis der sker landbrugsmæssig drift med henblik på produktion.
- *Efter landbrugsloven må landbrugsjord bortforpagtes for et tidsrum af højst **30 år**.*

I Vejledningen for Præstegårdsbrug beskrives dog flere undtagelser til landbrugslovgivningen; herunder at forpagtningskontrakter om landbrugsjord bør tidsbegrænses til et tidsrum af højst 10 år, samt at enhver aftale bør indgås og fornys efter forudgående offentligt udbud. I praksis udbydes Folkekirkens jorde imidlertid oftest til forpagtning i en tidsbegrænset periode på kun 4 år, hvorefter en forlængelse af forpagtningsaftalen er afhængig af indkomne bud.

Den nuværende vejledningsbestemmelse er derfor til hinder for, at man indgår 30-årige aftaler om præstegårdsjord, ligesom den forhindrer, at der gives en forpagter ret til at forlænge en aftale.

Folkekirkens rolle i klimavenligt jordbrug

Som Danmarks tredjestørste jordejer, hvoraf omkring 7000 ha. bortforpagtes til landbrugetⁱ, har Folkekirken en fantastisk mulighed for indirekte at medvirke til en klimavenlig, CO₂ positiv og økologisk dyrkning, hvor også vores fælles grundvand beskyttes. Men kun hvis vi landmænd får mulighed for at dyrke Folkekirkens jorde i en længere årrække.

Med den nuværende forvaltning er det som økologisk jordbruger svært, for ikke at sige økonomisk umuligt at investere i og videreudvikle klimavenlig dyrkning. Dels kræver økologisk dyrkning en omlægningsperiode på tre år for flerårige afgrøder, hvorfor korttidsforpagtning ikke er økonomisk rentabelt. Dels indbefatter klimavenlig jordbrug opbygning af jordens humus, som skabes over en årrække.

Flere klimavenlige tiltag blomstrer frem disse år. Blandt disse fremstår især pløjefri dyrkning og skovlandbrug som innovative, klimavenlige jordbrugsformer, der er i fremgang verden over. Skovlandbrug omfatter integration af produktionstræer og deres positive effekter (øget kulstoflagring, øget jordstruktur, reduceret næringsstofudvaskning og erosion) i dyrkning af enårige afgrøder og/eller græsningsarealer. I Danmark er dyrkningsformen endnu ikke udbredt, men især Økologisk Landsforening arbejder aktivt for at fremme udbredelsenⁱⁱ.

For at imødekomme behovet for et fremadsynet jordbrug i Danmark, håber vi, at Kirkeministeren vil fremme økologisk og klimavenlig dyrkning på Folkekirkens jorde ved at muliggøre langtidsforpagtning på 30 år og endelig at tilskynde forpagtning til økologisk drift.

Med ønsket om et grønt & frodigt år,

Tycho Holcomb
Jordbruger
tycho@friland.org

Karoline Nolsø Aen
Biolog & jordbruger
karoline@friland.org
Tlf.: 2423 3883

ⁱ https://issuu.com/danskekirkersraad/docs/kirkernes_jorder_24_sider_web

ⁱⁱ <https://okologi.dk/landbrug/skovlandbrug>